

EDICT
VAN HAERE MAJESTEYT.

Van den 10. November 1769.

Additioneel aen het gene van den 10. Mey lest-leden, raeckende de besmettelycke sieckte onder het Vee.

MARIA-THERESIA, by de gratie Gods, Rooms Keyserinne Douairiere, Koninginne van Duytslant, van Hongarien, van Bohemen, van Dalmatien, van Croatien, van Sclavonien, &c. Aerts-Hertoginne van Oostenryck; Hertoginne van Bourgondien, van Lothryck, van Brabant, van Limbourg, van Luxembourg, van Guelder, van Milanen, van Styrien, van Carinthie, van Carniole, van Mantua, van Parma ende Plaisance, van Wirtemberg, van hoogh ende neder Silesien, &c. Princesse van Suabe ende van Transilvanien, Marck-Gravinne des H. Rooms-Ryckx, van Burgau, van Moravien, van hoogh ende neder Lusatien; Gravinne van Habspourg, van Vlaenderen, van Artois, van Tirol, van Henegauw, van Namen, van Ferrete, van Kybourg, van Gorice ende van Gradisca; Landt-Gravinne van Alsatien, Vrouwe van de Marche van Sclavonien, van Port-Naon, van Salins ende van Mechelen; Hertoginne van Lorreynen ende van Bar, Groote-Hertoginne van Toscanen. De voorsorgen die Wy by ons Edict van den 10. Mey lest-leden, behoorlyck hebben gevonden te bevelen, om te beletten dat de besmettelycke sieckte die regneerde onder het Vée in de Vereenighde Provincien, ende in de Luycxsche Kempen, sigh niet en soude communiceren onder het Vée in de Provincien der Nederlanden van onse Gehoorsaemheyt,

Fiat publicatio et affictio loco et more solitis, hac 17 9bris 1769
De meesemaecre d'audenhoven

ongenoegsaem synde sedert dat wy onderricht syn dat de besmetting sigh onlangs soude veropenbaert hebben omtrent de Grensen van Brabant ende in Vlaenderen ten Lande van Waes; soo is't dat Wy, by advies van Onsen Raede geordonneert in Brabant, ende ter deliberatie van Onsen Seer Lieven ende Seer Beminden Schoon-Broeder ende Neve CAREL ALEXANDER, HERTOGH VAN LORREYNEN ende van BAR, Grooten Meester van het Duyts-Order, Onsen Stadthouder, Gouverneur ende Capiteyn Generael der Nederlanden, hebben noodig geoordeelt, om die plaeg te doen ophouden ofte ten minsten haeren voortgang te beletten, de naervolgende punten ende artikelen te reguleeren ende statueeren by ampliatie van ons Edict van den 10. Mey lest-leden.

EERSTEN ARTIKEL.

Wy willen dat ons Edict van den 10. Mey lest-leden, stiptelyck volbroght worde, voor soo veel dat daer aen door dese tegenwoordighe, niet en sal worden gederogeert, ende dat alle modificatien van het selve, die wy aen verscheyde Administratien verleent hebben, commen teenemael te cesseeren.

I I.

VVy bevelen aen alle de ghene van den Lande van VVaes, van wat staet ofte conditie sy zyn, als oock aen alle de Inwoonders der Plaetsen gelegen in de uytstrecking van twee mylen van de grensen van het Hollandts gebiedt ende van de Luycxsche Kempen, alle het Vee, van wat specie het zy, Hoorn-beesten, Kalveren, VVol-beesten, in de stallen opgesloten te houden, te beginnen van den dagh der publicatie onser tegenwoordigh Edict, op pene dat den Eygenaer der selve beesten sal verbeuren voor iedere beeste niet opgesloten synde, eene amende van thien pattacons, ende dat het geoorloft sal syn aen alle de gene de welcke die beesten sullen ontmoeten, de selve te dooden; welcke beesten sullen alsdan in d'aerde gedolven worden ter diepte van acht voeten.

A

I I I.

Wy willen dat alle de Inwoonders van het Plat-Landt in de uytstrecking van twee mylen van de Grensen der Vereenigde Provincien ofte van de Luycxsche Kempen, als oock de Inwoonders van het Landt van Waes hunne Honden op den band houden, op pene dat het een iegelyck geoorloft sal syn de selve te dooden ende dat den eygenaer der voorseyde honden voor ieder sal verbeuren eene amende van vyf Pattacons.

I V.

Geen Hoorn-beest, Kalf, VVol-beest, ofte Vercken sal mogen uyt synen stal gehaelt worden, om wat reden ofte pretexte het zy, selfs niet om naer het Vleesch ofte slacht-huys geleyt te worden, in eenige Plaetse gelegen in de distancie van twee mylen van de Grensen, ten zy dat de selve te vooren geteeckent zy met een gloeyende yser, in het by wesen van de VVethouderen der Plaetse alwaer den stal gelegen is, ende dat boven dien, den conducteur van de beeste voorsien waere van eene verklaeringe der selve VVethouderen, behelsende dat de beest geteeckent geweest is in hunne presentie, met een gloeyende yser van alsulcke Parochie ofte Dorp; dat sulcx is het signalement van de beest, ende dat de selve oock in hunne presentie gevisiteert geweest synde door Experten, gevonden is geweest gesondt, sonder eenigh teecken ofte schyn van sieckte; op pene dat den conducteur van de beest, die van dusdaenige verklaeringe niet voorsien sal syn, gelyck oock den genen die sal toegelaeten hebben den uytganck van de selve beest uyt synen stal, sullen gebannen worden voor den tydt van vyf jaeren, uyt de Landen van onse gehoorsaemheyt, ende dat het aen een ieder geoorloft sal wesen de selve te dooden, op wat plaetse dat sy sal worden gevonden, om aenstondts daer naer in de aerde gedolven te worden, ter diepte van acht voeten; welcke dispositie sal oock plaets hebben ten laste van de gene die in hunne stallen sullen ontfangen beesten niet geteeckent synde met een gloeyende yser, als boven.

V.

Ten welcken eynde, alle Parochien ofte Dorpen sullen terstondt moeten doen smeeden, ten koste van het Gemeynte, een yser tot het teeckenen van het Vee van hunne inwoonders; op welck yser sullen moeten gemerckt syn twee Letteren, d'eene de eerste ende d'andere de laeste van den naem van de Parochie ofte Dorp waer den stal van de beest sal gelegen syn; met verbodt aen wie het zy, geen beest te laeten uytgaen, eer dat het voornoemt yser gemaekt zy, op pene oock van bannissement voor vyf jaeren, ende dat de beest sal gedoodt worden, gelyck het hier vooren geseyt is.

V I.

VVy verbieden seer uytdruckelyck het inbrengen binnen de Provintien van onse gehoorsaemheyt, ofte daer te koopen ofte wetentlyck te ontfangen, Hoornbeesten, Kalveren, VVol-beesten ofte Verckens, komende van het Hollandts Gebiedt ofte van de Luycxsche Kempen, op pene van met de doodt door de koorde gestraft te worden, ende dat de beesten binnens landts gebrocht, sullen daetelyck gedoodt worden ende in de aerde gedolven, ter selve diepte.

V I I.

Ten sal niemant geoorloft wesen in het binneste van onse Provintien te brengen Hoorn-beesten, Kalveren, VVolbeesten ofte Verckens van het landt van VVaes, noch van de Plaetsen die maer twee mylen gelegen syn van de grensen van het Hollandts gebiedt ofte van de Luycksche Kempen; op pene dat de ingebrochte beesten sullen aenstondts gedoodt worden, gelyck de gene vermelt in den voorgaenden artikel, ende dat den inbrenger der selve beesten sal verbeuren eene amende van vyftigh pattacons.

V I I I.

Wy verbieden insgelycx het inbrengen ofte invoeren in het binneste van onse Provintien van het Mest, Huyden

ende Vleesch comende van de Plaetsen hier boven vermelt, op pene van te verbeuren de Confiscatie der Peerden, ende Voituren dienende tot de vervoering, ende door den Conducteur, eene amende van thien Pattacons, als oock dat de Koopwaere sal opstaende voet, in de aerde gedolven worden ter selve diepte.

I X.

Als eene Beeste sal sieck wesen van wat sieckte het zy, den eygenaer sal t'seffens daer van moeten kennisse geven aen de Wethouderen der Plaetse, dewelcke de selve aenstondts sullen doen besichtigen door Experten; ende indien het versekert worde, dat het is van de besmettelycke sieckte, soo sullen sy de selve beest straks doen dooden, met alle de andere beesten die in den stal sullen gevonden worden, ende de selve in de aerde doen delven soo nae by als het mogelyck sal syn, ter diepte van acht voeten.

X.

Wy willen dat die VVethouderen notitie sullen houden van den prys van alle de onbesmette beesten die sy sullen moeten doen dooden, ingevolge den voorgaenden Artikel, om daer naer, ten aensien van de schaede door den Eygenaer geleden, door ons gedisponeert te worden.

X I.

VVy verbieden te brengen in de stallen waer men sal gevonden hebben eenig Vee besmet met d'infectie, andere beesten, ten waere dat den stal soude gewasschen ende gewit geweest syn, ende alle het mest in de aerde gedolven, op pene van arbitrairelyck ende naer eysch van saeke, gestraft te worden.

X I I.

In de Plaetsen ofte Dorpen waer de besmettelycke sieckte sigh sal veropenbaert hebben, sullen de Officieren ende VVethouderen aendachtelyck letten dat het mest van het Vee van de Parochie ofte Gemeynte,

als oock het gene van de Peerden, op de aerde niet en blyve, maer dat het daegelycx ende soo haest het mogelyck is, gedolven worde, op pene dat de gene der Inwoonders die in gebreck sullen syn van sulx te doen, sullen verbeuren ieder eene amende van dry guldens ende dat t'mest ten koste van de Overtreders, sal gedolven worden, welck mest aldus gedolven ende waer op den Eygenaer eenen pael sal hebben te doen planten, sal moeten in de aerde blyven tot dat VVy daer op anders gedisponeert sullen hebben.

X I I I.

De Vellen ende Huyden van de beesten die uyt crachte van Ons tegenwoordigh Edict, sullen moeten gedolven worden, sullen voorgaendelyck worden versneden in de presentie van de VVethouderen.

X I V.

VVy verbieden seer ernstelyck, aen wie het zy, te ontgraeven eenighe van die beesten, op pene dat den Overtreder sal gegeeselt, gebrandt-merckt ende voor altyd gebannen worden uyt de Landen van onse gehoorsaemheyt.

X V.

De Ronden ende Patrouillen door onse Edicten bevolen, sullen gedaen worden met de grootste sorghvuldigheyt, soo by dagh als by nacht; ende VVy gebieden seer uytdruckelyck aen alle de gene die de selve Ronden ende Patrouillen sullen doen, te waeken tot de nauwkeurige volbrenging der bovenstaende Punten ende Artikelen.

X V I.

VVy belasten alle de Officieren verdeelt in de Parochien ende Dorpen, van te waeken met de aldergrootste aendachtigheyt, op dat de Ronden ende Patrouillen nauwkeurighlyck gedaen worden; willende dat sy de Defaillanten stiptelyck doen straffen.

X V I I.

VVy gebieden hun daer en boven van met de aldergrootste nauwkeurigheyt sorge te dragen voor de executie van onse tegenwoordighe Ordonnantie, op pene dat de gene die overtuygt sullen worden daer van in gebreck gebleven te syn, sullen verklaert worden onbequaem van eenige publieque fonctien te bedienen; ende in gevalle dat het consteerde dat de besmettelycke sieckte sigh soude hebben verspreyt by faute van nauwkeurighlyck gevolght te hebben den inhoudt van ons tegenwoordigh Edict, soo sullen sy gestraft worden naer arbitragie van den Rechter ende volgens den graed van hun gebreck ofte onachtsaemheyt.

X V I I I.

In dien het gebeurde dat de gene aen wie het belast is van hunne beesten in de stallen besloten te houden, in gebreck waeren van stroo ende fouragie om de selve daer inne te onderhouden, soo willen wy dat in dien gevalle, het voedsel der selve beesten hun besorght worde door ordre van het Hooft-Collegie ofte van wie het behooren sal door de Administratie, Generaliteyt ofte Quartier.

X I X.

De boeten by de tegenwoordige Ordonnantie gestatueert, sullen verdeelt worden tusschen den aenbrenger ende den Officier die het exploit sal hebben gedaen, ieder voor de hellicht.

X X.

VVy bevelen seer besonderlyck aen de Raeden-Fiscaelen van onse Raeden van Brabant ende van Vlaenderen, aen de VVethouderen van die Provintien en aen alle andere onse Justicieren, ende Officieren van alle hunne sorge ende neirstigheyt aen te wenden op dat den inhoudt deser tegenwoordighe Ordonnantie punctuelyck worde achtervolght, ende geexecuteert in alle dessels puncten ende artikelen.

Ontbieden daer omme ende bevelen aen onse seer lieve ende getrouwe die Cancelier ende Luyden van onsen Raede van Brabant, Gouverneur van Limbourg, ende aen alle andere onse Justicieren ende Officieren die het aengaen sal, dat sy dese tegenwoordighe Ordonnantie onderhouden ende achtervolghen, ende de selve stiptelyck doen onderhouden ende achtervolgen, sonder verdragh, faveur, ofte dissimulatie. *WANT ONS ALSOO GELIEFT.* Des t'oirconden hebben VVy aen dese tegenwoordighe doen hangen onsen grooten Segel. Gegeven binnen onse stad Brussel den 10en. van de maend November in 't jaer ons Heere duysent sevenhondert negen en sestigh, ende van onse Rycken het dertigste. VVas geparapheert *CRUMP. Vt.*, Leeger stondt : *BY DE KEYSERINNE DOUAIRIERE ENDE CONINGINNE IN HAEREN RAEDE*, *Was onderteeckent*, *E. DE ROBIANO*, ende den grooten Segel van *HAERE MAJESTEYT*, gedruckt in rooden wasch, daer aen uythangde in dobbelen steerte van Parquement.

TOT BRUSSEL, UYT DE KONINGLYKE DRUCKERYE

Men vint-se by A. D'OURS, Boeck-drucker ende Boeck-verkooper in de Pondermerckt.

PRYS TWEE STUYVERS.